

INESJOURNAL

ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ
THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

Yıl: 1, Sayı: 1, Aralık 2014, s. 41-48

Senem Seda ŞAHENK ERKAN¹

TÜRKİYE, FRANSA, İNGİLTERE-ALMANYA VE İSPANYA EĞİTİM DENETİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI*

Özet

Bu araştırmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilebilir: “Türkiye, Fransa, İngiltere, Almanya, İspanya eğitim denetim sistemleri karşılaştırmalı olarak incelendiğinde benzerlik ve farklılıklar nelerdir?” Bu çalışmada literatür tarama yöntemi kullanılmıştır. Türkiye’de eğitim denetim sistemi merkezîyetçi bir yapıya sahip iken, Fransa, İngiltere, Almanya ve İspanya’da eğitim denetimi sisteminde yerel yapı hakimdir. Özmen ve Yasan (2007)’nın araştırmasında ifade edildiği gibi, Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim teftiş sistemleri incelendiğinde, denetim uygulamalarında farklılıklar olmakla birlikte eğitim denetiminin bir bütünlük içinde ele alındığı görülmektedir. Yıldırım (2010) çalışmasında ise, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Letonya, Malta, Slovakya ve Slovenya’da okul kurulları giderek önem kazanmaktadır. Genel olarak AB Ülkeleri’nde; bölge kurullarına geniş yetkiler verilmiştir. Sonuç olarak, Avrupa Birliği’ne üye ülkelerin iyi uygulama örneklerinden yararlanarak, Türkiye’deki eğitim denetiminde daha etkili uygulamalar planlanabilir.

Anahtar Kelimeler: eğitim denetim sistemi, Türkiye, Fransa, İngiltere-Almanya ve İspanya.

COMPARISON OF EDUCATIONAL SUPERVISION SYSTEMS IN TURKEY, FRANCE, ENGLAND, GERMAN AND SPAIN

Abstract

Nowadays, as seen in the world, even in Turkey; the importance of education and also the educational supervision system increases more and more because of the influence of globalization and technological progress. The problematic sentence of this research could express as: "What are the similarities and differences in the educational supervision systems between the countries such as Turkey, England, France, Germany and Spain?" The literature review method is used in this work. In Turkey, the structure of the system of educational supervision is centralized, but it is against centralized and decentralized in the countries of European Union. As spoken in research Özmen and Yasan (2007), when examining the educational supervision system between the countries of European Union, even though there are some differences in the implementation, they take into account the ensemble. As precised in the

work of Yıldırım (2010), the educational supervision system is based on the school but not in class in the countries of European Union such as Czech Republic, Estonia, Latvia, Malta, Slovakia and Slovenia. In general, regional associations have gained great power in the countries of European Union. Finally, examining good examples of application in the educational supervision system of EU countries, Turkey can planify the applications better in this area.

Key words: Educational supervision system, Turkey, England, France, Germany, Spain.

GİRİŞ

Günümüzde yaşanan küreselleşme ve teknolojik gelişmelerin neticesinde, bilgiye erişim hızı gittikçe artmaktadır. Bu doğrultuda eğitimin önemi ve verilen eğitimin ülke yöneticileri tarafından iyi bir biçimde denetlenmesi ülkemizin G8 ülkeleri arasına girmesine temel bir katkı ve destek sağlayacaktır.

21. yüzyılda eğitim denetimi eğitim kurumlarının tüm uygulamalarını anayasalar doğrultusunda gerçekleştirip düzenleyerek hizmet kalitesini arttırmakta önemli bir rol oynayacaktır.

¹Okut. Dr., Marmara Üniversitesi, senemseda78@gmail.com.

*Bu çalışma 18-20 Haziran 2014 tarihleri arasında Yıldız Teknik Üniversitesi'nde düzenlenmiş olan VI. Uluslararası Katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Eğitim sistemimizde, eğitim denetmenlerinin (müfettişlerinin) atama ve yetiştirme (hizmetiçi eğitimler) kriterleri güçlendirilmesi eğitim denetimi sistemine olumlu katkılar sağlayabilmektedir.

Geçmişte olduğu gibi günümüzde eğitim alanında denetim ve teftiş kavramları çoğu kez eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Eğitim sisteminde denetimin hedeflerine erişebilmek amacıyla bu sistem dahilinde çalışanların (müfettiş ve müfettiş yardımcılarının) başarılı bir biçimde seçilerek hizmet içi eğitimlerle güçlendirilmesi gereklidir.

Denetim; okulun planlanan örgütsel, yönetsel ve eğitsel amaçlarından (yönetim planından) sapmayı önleme ve düzeltme süreci olarak tanımlanabilir (Taymaz, 2013). Başka bir deyişle, denetim öğrenmeyi daha etkili kılmak amacıyla okulun işleyişini, öğretme sürecini doğrudan etkileyecek biçimde düzenlemektir (Aydın, 2007).

Sullivan ve Glanz'e göre (2000, 24) ise denetim, öğretmenlerin öğrenci başarısını yükseltmek ve öğretimi geliştirmek amacıyla öğretimsel diyaloga katılma sürecidir.

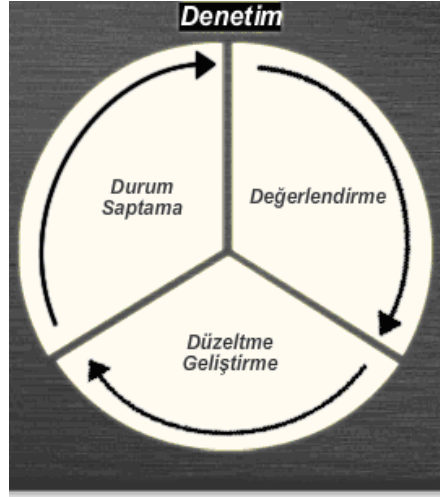
Denetimsel görevler ise aşağıda bahsedilmektedir (Harris, 1975):

Program geliştirme, öğretimin örgütlenmesi, personel alma, araç ve kolaylık sağlama, hizmet-içi eğitimin düzenlenmesi, yeni personeli yönlendirme, özel hizmetler ve toplumla ilişkileri geliştirme ve değerlendirmektir.

Denetimin temel amacı şu şekilde açıklanabilir: Örgütün amaçlarının gerçekleştirilme düzeyini belirlemek, daha iyi sonuçlara ulaşabilmek için gerekli önlemleri alarak süreci geliştirmektir (Taymaz, 2013). Eğitim denetiminin 3 aşaması aşağıdaki şemada verilmektedir (Başar, 2000):

Türkiye, Fransa, İngiltere-Almanya ve İspanya Eğitim Denetim Sistemlerinin Karşılaştırılması

Şema 1: Eğitim Denetiminin Aşamaları

Şekil 1. Denetim, Öğeleri, İlişkileri

Eğitim denetimi, öğretmenlerin mesleki gelişimini teşvik edilmesi, eğitim amaçlarının yeniden belirlenmesi, öğretim araç ve yöntemlerinin geliştirilmesinin güçlendirilmesi ve eğitim değerlendirilmesinin geliştirilmesi gibi eylemleri kapsamaktadır (Bilgen, 1987).

Eğitim kurumlarında öğrenmeyi kolaylaştırıp hızlandırmasında örgütün temel amaçlarına erişmesinde ve eğitim kurumlarının tüm etkinliklerini verimli bir şekilde gerçekleştirmesinde, eğitim denetimi önemli bir rol oynamaktadır (Harris, 1975).

Çağdaş eğitim denetimi bilimsel, güdüleyici, çözümleyici, birleştirici ve hem geçmiş hem de geleceğe yöneliktir. Çağdaş eğitim denetiminin amacı, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesi ve hizmet içi eğitim programlarının güçlendirmektir (Aydın, 2007).

Çağdaş eğitim denetimini denetmenler başka bir deyişle müfettişler yürütmektedir. Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de müfettişlerin temel görevi okulları ve öğretmenleri teftiş etmektir.

Eğitim denetmenlerinin yani müfettişlerin sorumlulukları, rolleri, görevleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 1: Eğitim Denetmenlerinin (Müfettişlerin) Sorumlulukları, Roller, Görevleri

Görev Boyutu	İnceleme-araştırma Kurum ve ders teftişi Rehberlik meslek yardımlaşma ve yetiştirme Soruşturma			
Rol Boyutu	Yöneticilik Liderlik Öğreticilik Rehberlik Araştırma uzmanlığı Soruşturma Yargıçlığı	Eğitim Denetçiliği	Yönlendirme Güdülleme Moral verme Değerlendirme Geliştirme Yargılama	Davranış Boyutu
Süreç Boyutu	Durum saptama Önerilerde bulunma Değerlendirme Geliştirme			

(Başar, 2000)

Eğitim kurumlarında kurum, yönetici, öğretmen, diğer personel, seminer ve kurs teftişi olmak üzere 6 tür teftiş yürütülmektedir (Taymaz, 2013).

Türkiye’de eğitim denetim sistemi merkeziyetçi bir yapıya sahip iken, Fransa, İngiltere, Almanya ve İspanya’da eğitim denetimi sisteminde yerel yapı hakimdir (Yıldırım, 2010).

Bu araştırmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilebilir: “Türkiye, Fransa, İngiltere, Almanya, İspanya eğitim denetim sistemleri karşılaştırmalı olarak incelendiğinde benzerlik ve farklılıklar nelerdir?”

Bu çalışmanın alt problemleri ise şunlardır:

- 1) Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’nın eğitim denetimi sisteminin tarihçeleri incelendiğinde başlangıç tarihleri ne zamandır?
- 2) Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’nın eğitim denetimi sisteminin yapısı ve uygulanan teftiş türleri incelendiğinde benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
- 3) Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’nın en üst yetkiye sahip eğitim olan eğitim denetimi kurumları ve ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimi denetleyen kurullar arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
- 4) Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’nın müfettiş atama ve yetiştirme şartları arasında benzerlik ve farklılıklar nelerdir?

Türkiye, Fransa, İngiltere-Almanya ve İspanya Eğitim Denetim Sistemlerinin Karşılaştırılması

Bu çalışmanın amacı Türkiye, Fransa, İngiltere, Almanya, İspanya eğitim denetim sistemleri karşılaştırmalı olarak incelemektir.

Yöntem

Bu çalışmada literatür tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde araştırma probleminin alanında var olan yazılı kaynaklar (kitaplar, makaleler, bildirimler) ve çeşitli internet sitelerinde var olan bilgiler bir araya getirilecektir (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

Bulgular

Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’da eğitim denetimi çeşitli ögeler açısından karşılaştırılmaktadır. Bu ögeler ve bağlantılı açıklamalar aşağıda verilmektedir (Taymaz, 2005, Van Bruggen, 2010, Pons, 2010, Costa & Pires, 2011, The Education System in France, 2007, Wyce ve Torrance, 2009, Avrupa’daki Eğitim Sistemleri Üzerine Özet Belgeler, 2008, Aytaç, 1999, Şahenk Erkan, 2009, Eurydice, 2007, Türkoğlu, 1983, Resmi Gazete, 25/8/2011, 652):

-Eğitim denetimi sistemi başlangıç tarihi: Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’da 19. yüzyılın ilk yarısında eğitim teftişi sisteminde ilk adımları atılmıştır. 1802’de Fransızlar, ardından 1826’da Osmanlı’da, 1834’te Almanya’da, 1839’da İngiltere’de ve en son olarak 1849 yılında İspanya’da eğitim denetim sistemi kurulmuştur.

-Eğitim denetimi sisteminin yapısı: İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’da eğitim denetim sistem yapısında hem merkeziyetçilik hem de yerellik hakimdir. Türkiye’de ise diğer Avrupa’lı ülkelerden farklı olarak eğitim denetim sistem yapısı merkeziyetçidir.

-Teftiş türleri: İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’da sadece yoğun bir biçimde okul teftişi yapılmaktadır. Türkiye’de ise diğer Avrupa’lı ülkelerden farklı olarak hem okul hem de ders teftişi gerçekleştirilmektedir (Wyce ve Torrance, 2009, Taymaz, 2005).

-En üst yetkiye sahip eğitim denetim kurulları: Ülkeler ve en üst yetkiye sahip eğitim denetim kurulları eşleştirmeli olarak sıralanmıştır:

-Türkiye: Rehberlik ve Denetim Başkanlığı,

-Fransa: Eğitim Yönetimi Genel Müdürlüğü (IGAEN)

-İngiltere: Eğitimde Standartlar Ofisi (OFSTED)

-Almanya: Eyalet Eğitim ve Kültür Bakanlıkları

-İspanya: Yüksek Denetim Servisi (Harris, 1975)

-Müfettiş yetiştirme ve atama: Ülkelerin müfettiş yetiştirme ve atama şartları aşağıda açıklanmaktadır:

-Türkiye: Müfettiş olarak yetiştirilmek öğretmenler çeşitli hizmet içi eğitim programlarına katılmalı ve yarışma sınavlarında başarılı olunmalıdır. Ayrıca atanmak için ise 5-10 yıl öğretmenlik görevi yapılmalıdır.

-Fransa: Müfettiş olarak yetiştirilmek için 2 yıllık yükseköğretim eğitimine katılıp yarışma sınavında başarılı olunmalıdır. Bunun dışında müfettiş olarak atanabilmek için ise 6-8 yıl öğretmenlik görevi gerçekleştirilmelidir (Pons, 2010).

-İngiltere, Almanya ve İspanya: Sıralanan Avrupa’lı ülkelerde eğitim müfettişi olabilmek için hizmet içi eğitimlerine katılmak ve sınavlarda başarılı olmak gereklidir. Ayrıca okul müfettişi olarak atanabilmek için ise 6-8 yıl öğretmenlik yapılmalıdır (Costa & Pires, 2011).

Sonuçlar

Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’da eğitim denetimi sisteminin çeşitli öğeleri karşılaştırıldığında aşağıda açıklanan benzerlik ve farklılıklar tespit edilmiştir:

1) Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’da 19. yüzyılın ilk yarısında eğitim teftişi sisteminde başlatılmıştır. İlk olarak 1802’de Fransa, ardından 1826’da Osmanlı, 1834’te Almanya, 1839’da İngiltere ve en son olarak ise 1849 yılında İspanya’da eğitim denetim sistemi oluşturulmuştur.

2) İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’da eğitim denetim sistem yapısında hem merkeziyetçilik hem de yerellik söz konusudur. Türkiye’de ise diğer Avrupa’lı ülkelere farklı olarak eğitim denetim sistemi merkeziyetçidir.

3) İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’da sadece yoğun bir biçimde okul teftişi gerçekleştirilirken, ülkemizde hem okul hem de ders teftişi yapılmaktadır.

4) En üst yetkiye sahip olan eğitim denetim kurulu Türkiye’de Rehberlik ve Denetim Başkanlığı, Fransa’da Eğitim Yönetimi Genel Müdürlüğü (IGAEN), İngiltere’de Eğitimde Standartlar Ofisi (OFSTED), Almanya’da Eyalet Eğitim ve Kültür Bakanlıkları ve İspanya’da ise Yüksek Denetim Servisi’dir.

5) Ülkemizde eğitim müfettişi olabilmek için çeşitli hizmet içi eğitim programlarına katılıp yarışma sınavlarında başarı gösterilmelidir. Ayrıca atanmak için ise 5-10 yıl öğretmenlik görevi gerçekleştirilmelidir. Fransa’da ise müfettiş olarak yetiştirilmek için 2 yıllık yükseköğretim eğitimine katıldıktan sonra yarışma sınavında başarılı olunmalıdır. Ayrıca müfettiş olarak atanabilmek için ise 6-8 yıl öğretmenlik görevi yapılmalıdır. Fakat İngiltere, Almanya ve İspanya’da eğitim müfettişi olabilmek için hizmet içi eğitimlerine katılmak ve sınavlarda başarılı olunmalıdır. Ayrıca okul müfettişi olarak atanabilmek için ise 6-8 yıl öğretmenlik gerçekleştirilmelidir.

Tartışmalar

Gündüz ve Balyer (2012)’in yılında yapmış oldukları araştırmada Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya, Portekiz, Hollanda, Avusturya ve Çek Cumhuriyeti’nin müfettiş yetiştirme süreçleri ve karşılaşılan sorunlar karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Bu çalışmada ise Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’nın eğitim denetimi süreçleri karşılaştırılmıştır.

Demirkasımoğlu (2011)’in yılında hazırlanmış olduğu çalışmada Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya, ABD, Japonya, Güney Afrika Cumhuriyeti, Rusya ve İran’da eğitim denetim sistemleri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bu araştırmada yukarıda sayılan 8 ülkenin denetim yapısı ve kurumları, denetmenler, denetmenlerin sorumluluk ve görevleri karşılaştırılmıştır. Benim araştırmamda ise Türkiye, İngiltere, Fransa, Almanya ve İspanya’nın eğitim denetim sistemleri çeşitli öğeleri açısından tarihsel süreç dahilinde karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Türkiye, Fransa, İngiltere-Almanya ve İspanya Eğitim Denetim Sistemlerinin Karşılaştırılması

Ensari ve Gündüz (2009)'un yılında yazdıkları araştırmada Türkiye, Avusturya, İngiltere, Fransa, Portekiz ve Hollanda'nın teftiş yapı ve süreçleri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmamda ise Türkiye, Fransa, İngiltere, Almanya ve İspanya'nın eğitim denetimi sistem ve yapıları karşılaştırılmıştır.

Öneriler

Bu araştırmanın önerileri aşağıda sıralanmaktadır:

Türkiye eğitim denetimi sistemine yönelik öneriler;

- 1) Türkiye'de il ve ilçede yer alan eğitim denetimi kurullarının aralarında güçlü ilişkiler kurulmalıdır.
- 2) Müfettişin atanmasına yönelik daha objektif bir sistem kurulmalıdır.
- 3) Müfettişlerin yetiştirilmesine yönelik çeşitli hizmet içi eğitim programları oluşturulmalıdır.

Farklı araştırmalar geliştirmeye yönelik öneriler;

- 1) PISA ve TIMSS gibi uluslararası sınavlarda başarılı olan ülkelerin eğitim denetimi sistemleri (örneğin Finlandiya, Singapur, Hong Kong vs. gibi) Türkiye'nin eğitim denetimi sistemiyle karşılaştırmalı olarak inceleyen araştırmalar hazırlanmalıdır.
- 2) Ülkemizde 21. yüzyılda ilköğretim kademesinde eğitim denetimi sisteminde yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerini ele alan araştırmalar yazılmalıdır.
- 3) Türkiye'de günümüzde ortaöğretim kademesinde eğitim denetimi sisteminde var olan problemler ve çözüm önerilerini konu edinen araştırmalar yazılmalıdır.
- 4) Ülkemizde 21. yüzyılda yükseköğretim kademesinde eğitim denetimi sisteminde gözlemlenen sorunlar ve çözüm önerilerini işleyen araştırmalar oluşturulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Avrupa'daki Eğitim Sistemleri Üzerine Özet Belgeler*, 2008. [http://www.megep.meb.gov.tr/megep/genel/moduler/ulkeler/France%20\(TR\).doc](http://www.megep.meb.gov.tr/megep/genel/moduler/ulkeler/France%20(TR).doc) adresinden 15/03/2008 tarihinde alındı.
- AYDIN, M. (2007). *Çağdaş Eğitim Denetimi* (5. Baskı). Ankara: İM Eğitim Araştırma Yayın Danışmanlık.
- AYTAÇ, K. (1999). *Federal Almanya Cumhuriyeti'nde Okul Sistemi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- BAŞARAN, A. KARABIYIK, İ. ve BOZKURT, E. (2001). Türk Milli Eğitim Teftiş Örgütünün Avrupa Birliği'ne Uyum Açısından Değerlendirilmesi. *Eğitimde Yansımalar- 2000 Yılında Türk Milli Eğitimi Örgütü ve Yönetimi Ulusal Sempozyumu*, 11-13 Ocak 2011, Ankara.
- BAŞARAN, İ. E. (2000). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Feryal Matbaası.
- BAŞAR, H. (2000). *Eğitim Denetçisi* (5. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş. & DEMİREL, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara:,Pegema,Yayıncılık.
- COSTA, E., & PIRES, A. M. (2011). The Role of the European Inspections in the European Educational Space - Echoes from Portugal Regarding the Assessment of Schools. *Research in Higher Education Journal*, 13, 1-11.
- DEMİRKASIMOĞLU, N. (2010). Türk Eğitim Sistemi'nde Bir Alt Sistem Olan Denetim Sisteminin Seçilmiş Bazı Ülkelerin Denetim Sistemleri ile Karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ*, 23, 11(2), 23-48.
- ENSARİ, H., GÜNDÜZ, Y. (2009). Türkiye'de ve Bazı Avrupa Birliği Ülkeleri'nde Teftiş Uygulamaları. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı: 30, 103-117.
- Eurydice-Evaluation of Educational Institutions and the Education System*. (2007). <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/EuryPage?country=UN&lang=EN&fragment=476> adresinden 23/04/2008 tarihinde alındı.
- GÜNDÜZ, Y. ve BALYER, A. (2012). Türkiye'de ve Bazı Avrupa Ülkelerinde Müfettişlerin Yetiştirilme Süreci ve Karşılaşılan Sorunlar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 8, Sayı 1, Nisan 2012, 84-95.
- HARRIS, B. (1975). *Supervisory Behavior in Education* (2. Baskı). USA: New Jersey. Prentice Hall Inc.
- PONS, X. (2010). *Évaluer l'action éducative. Des professionnels en concurrence*, (Éducation et société), Paris: PUF.
- ŞAHENK Erkan, S. S. (2009). Fransa Eğitim Sistemi (97-113). *Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli Ülkelere Bakış* (Editörler: S. ADA & Z.N. BAYSAL), Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Resmi Gazete, 25/8/2011, 652, *Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*.
- TAYMAZ, H. (2013). *Teftiş İlkeler Kavramlar Yöntemler* (Geliştirilmiş 6. Baskı). Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Tebliğler Dergisi, *Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi*, Ocak 2000, sayı 2508.
- TÜRKOĞLU, A. (1983). *Fransa, İsveç ve Romanya Eğitim Sistemleri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları. No: 121.
- VAN BRUGGEN, J. C. (2010).The role of school inspection in education in ensuring quality in education: past, present and future. in Stoney Beyond Lisbon *Perspectives from research and development for education policy in Europe*. Slough: NFER.
- WYSE D. & TORRANCE H. (2009) The development and consequences of national curriculum assessment for primary education in England. *Educational Research*, 51(2), 213-238.